

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-2-053 (Soruşturma/Taahhüt)
Karar Sayısı : 23-29/568-193
Karar Tarihi : 05.07.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Ayşe ERGEZEN, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Osman Tan ÇATALCALI, Harun ÇALI,
Muhammet Cuma KÜRKÇÜ, Nagehan GÖKTEPE,
Ayşe CİRİT TEMEL

C. BAŞVURAN

TARAF : - Yıldırımoğlu Fermantasyon Gıda San. ve Tic. AŞ
Temsilcisi: Av. Yusuf EKİCİ
İsmetpaşa Mah. Bülbül Sok. No:27/7 Elmadağ/ANKARA

D. ŞİKAYET EDEN : - Re'sen

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 09.02.2023 tarihli ve 23-07/108-M sayılı kararı uyarınca Yıldırımoğlu Fermantasyon Gıda San. ve Tic. AŞ'nin alıcılarının satış yapacakları bölgeleri ve müşterileri kısıtlamak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği iddiasına yönelik yürütülen soruşturma kapsamında Yıldırımoğlu Fermantasyon Gıda San. ve Tic. AŞ tarafınca sunulan taahhüt metninin değerlendirilmesi.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Hızlı tüketim malları sektörüne yönelik olarak yürütülen soruşturma kapsamında gerçekleştirilen bir yerinde incelemede, YILDIRIMOĞLU'nun organize perakendecilerin yeniden satış fiyatlarına müdahale ettiğine yönelik şüphe uyandıran bir belge elde edilmiştir. Bunun üzerine düzenlenen 09.12.2022 tarih ve 2022-2-053/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu Rekabet Kurulunun (Kurul) 15.12.2022 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 22-55/860-M sayı ile dosya konusu iddialara yönelik olarak aynı Kanun'un 40. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (3) Anılan Kurul kararı ve Başkanlık Makamının 02.01.2023 tarihli ve 56290 sayılı olurları uyarınca 04.01.2023 tarihinde başlatılan önaraştırma süreci sonucunda hazırlanan 02.02.2023 tarihli ve 2022-2-053/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu, Kurulun 09.02.2023 tarihli toplantısında ele alınmış ve 23-07/108-M sayı ile YILDIRIMOĞLU'nun 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (4) Soruşturma Bildirimi, 15.02.2023 tarihinde, 15.02.2023 tarihli ve 58973 sayılı yazı ile YILDIRIMOĞLU'na elektronik tebligat yoluyla tebliğ edilmiştir. Bu kapsamda, YILDIRIMOĞLU tarafından gönderilen birinci yazılı savunma 22.03.2023 tarih ve 36779 sayı ile süresi içinde, Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına intikal etmiştir.
- (5) Soruşturma süreci devam ederken Kurum kayıtlarına 13.04.2023 tarihinde 37588 sayı ile intikal eden yazı ile YILDIRIMOĞLU tarafından, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca soruşturma konusu rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak taahhüt sunma talebinde bulunulmuştur. Aynı gün 37589

sayı ile intikal eden diğer bir yazı ile ise YILDIRIMOĞLU tarafından 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca uzlaşma usulünün başlatılmasına dair başvuruda bulunulmuştur. YILDIRIMOĞLU tarafından gönderilen taahhüt ve uzlaşma başvurularının her ikisi de, hem yeniden satış fiyatını belirlediği iddiasına, hem de alıcıların satış yapacakları bölgeleri ve müşterileri kısıtladığı iddiasına ilişkindir.

- (6) YILDIRIMOĞLU'nun uzlaşma talebi üzerine hazırlanan 28.04.2023 tarihli ve 2022-2-053/BN-02 sayılı Bilgi Notu ise, yine Kurulun 05.05.2023 tarihli toplantısında ele alınmış ve 23-20/383-M sayı ile alıcıların yeniden satış fiyatını belirlemeye yönelik eylemleri bakımından YILDIRIMOĞLU ile uzlaşma görüşmelerinin başlatılmasına karar verilmiştir. Kurulun 25.05.2023 tarihli ve 23-24/445-MUA sayılı uzlaşma ara kararına istinaden YILDIRIMOĞLU tarafından hazırlanan uzlaşma metni, 31.05.2023 tarih ve 39177 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Nihai olarak 07.06.2023 tarihli ve 23-26/492-169 sayılı Kurul kararı ile YILDIRIMOĞLU'nun alıcıların yeniden satış fiyatını belirlemeye yönelik eylemleri bakımından soruşturmanın uzlaşma usulü ile sonlandırılmasına karar verilmiştir.
- (7) YILDIRIMOĞLU'nun taahhüt sunma talebi üzerine hazırlanan 28.04.2023 tarihli ve 2022-2-053/BN-01 sayılı Bilgi Notu ise, Kurulun 05.05.2023 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 23-20/382-M sayı ile YILDIRIMOĞLU'nun alıcıların satış yapacakları bölgeleri ve müşterileri kısıtlamaya yönelik uygulamaları bakımından anılan teşebbüs ile taahhüt görüşmelerinin başlatılmasına karar verilmiştir. Anılan Kurul kararı YILDIRIMOĞLU'na 05.05.2023 tarihli ve 64105 sayılı yazı ile 05.05.2023 tarihinde elektronik tebligat yoluyla tebliğ edilmiştir.
- (8) Taahhüt görüşmelerinin sonucunda YILDIRIMOĞLU tarafından sunulan taahhüt metni (Nihai Taahhüt Metni) 13.06.2023 tarih ve 39637 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Bunun üzerine hazırlanan 23.06.2023 tarihli ve 2022-2-053/BN-05 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 05.07.2023 tarihli toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (9) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notunda; 09.02.2023 tarih ve 23-07/108-M sayılı Kurul kararı uyarınca YILDIRIMOĞLU hakkında yürütülen soruşturma kapsamında teşebbüs tarafından sunulan taahhütlerin teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilmesi ve anılan Kurul kararı uyarınca başlatılan soruşturmanın sonlandırılması gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taahhüde Konu Rekabet Sorunları

- (10) YILDIRIMOĞLU hakkında açılan soruşturmanın konusunu, YILDIRIMOĞLU'nun satış kanallarında tedarikini gerçekleştirdiği ürünlerin yeniden satış fiyatlarını belirlemek ve alıcılarının satış yapacakları bölgeleri ve müşterileri kısıtlamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği iddiası oluşturmaktadır. Kurulun 07.06.2023 tarihli ve 23-26/492-169 sayılı kararı ile YILDIRIMOĞLU hakkında yürütülen söz konusu soruşturma yeniden satış fiyatının belirlenmesine yönelik iddialar bakımından uzlaşma usulü ile sonuçlanmıştır. YILDIRIMOĞLU ile taahhüt görüşmeleri, 05.05.2023 tarihli ve 23-20/382-M sayılı Kurul kararı uyarınca, YILDIRIMOĞLU'nun hem uygulamaları hem de bayileri ile akdetmiş olduğu sözleşmeler yoluyla alıcılarının satış yapacakları bölgeleri ve müşterileri kısıtladığı iddiasına yönelik olarak başlatılmıştır.
- (11) YILDIRIMOĞLU'nda yapılan yerinde incelemede elde edilen; YILDIRIMOĞLU Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) tarafından YILDIRIMOĞLU Üretim Müdürü (.....)'e ve YILDIRIMOĞLU Muhasebe Sorumlusu (.....)'e gönderilen, bilgi kısmında YILDIRIMOĞLU Genel Müdürü (.....)'ın, YILDIRIMOĞLU Muhasebe Sorumlusu (.....)'ın

ve YILDIRIMOĞLU Satış Direktörü (.....)'ın bulunduğu 04.06.2016 tarihli "Selenler (Kırıkkale) sevkiyat bilgilendirme" konulu e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

Kimden : YILDIRIMOĞLU Pazarlama ve Satış Müdürü (.....)
Kime : YILDIRIMOĞLU Üretim Müdürü (.....), YILDIRIMOĞLU Muhasebe Sorumlusu (.....)
Bilgi : YILDIRIMOĞLU Genel Müdürü (.....), YILDIRIMOĞLU Muhasebe Sorumlusu (.....),
YILDIRIMOĞLU Satış Direktörü (.....)

"(.....) Bey;

(.....) Bey;

Son bir haftada Kırıkkale bayimiz Selenler ticaretin bölgesi dışına ve piyasa fiyat yapısını bozarak faaliyetlerimizi etkileyecek şekilde satış yapmasından dolayı bir sonraki bilgilendirmeye kadar sipariş ve sevkiyat planlaması yapılmayacaktır.

İyi çalışmalar"

- (12) Belgede geçen ifadelerden, YILDIRIMOĞLU tarafından kendisine tanımlanan bölgenin dışına ürün satan ve bu ürünleri YILDIRIMOĞLU'nun istemediği bir fiyattan satan bayiye ürün sevkiyatı yapılmayarak bu bayinin cezalandırıldığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle anılan belge, YILDIRIMOĞLU'nun bayilerinin kendileri için tanımlanan bölgenin dışına ve tavsiye edilen satış fiyatının altında kalacak şekilde satış yapmasını engellemeye çalıştığını göstermektedir.
- (13) YILDIRIMOĞLU, bazı bayileri ile sözleşmeye dayalı olarak, bazı bayilerle ise herhangi bir sözleşmeye bağlı olmadan çalışmaktadır. YILDIRIMOĞLU'nun sözleşme ile çalıştığı 48 adet bayisi bulunmaktadır. YILDIRIMOĞLU, bu bayiler ile üç farklı tip (Tip 1, Tip 2 ve Tip 3) sözleşme yapmaktadır. Ancak Tip 1 ve Tip 3 sözleşmeler sadece birer bayi ile imzalanmıştır. YILDIRIMOĞLU'nun bayiler ile yaptığı, bölge ve müşteri kısıtlaması içeren sözleşmeler Tip 2 ve Tip 3 sözleşmelerdir.
- (14) Tip 2 sözleşmenin "ÖZEL ŞARTLAR" başlıklı bölümünde "*Bayii mevcut listeden farklı bir liste uygular ise, BÖLGE İHLALİ yapar ise bayilik sözleşmesi feshi tarafımızdan devreye sokulacaktır.*" ifadesi yer almaktadır. Sadece bir bayi ile imzalanan Tip 3 sözleşmede ise, bayiye bir bölge tanımlandığı ve "... **KESİNLİKLE GELENEKSEL KANALA SATIŞI YOKTUR.**" denilerek bayinin bu bölgede geleneksel kanalda yer alan müşterilere satış yapmasının kısıtlandığı görülmektedir.
- (15) Yukarıda yer verilen 04.06.2016 tarihli e-posta ve YILDIRIMOĞLU'nun bayileri ile 01.01.2021 tarihinde akdetmiş olduğu ve her yıl yenilenmek suretiyle süresiz olarak devam eden Tip 2 sözleşme ve 01.01.2019 tarihinde tek bir bayisi ile akdetmiş olduğu ve her yıl yenilenmek suretiyle süresiz olarak devam eden Tip 3 sözleşme bütüncül olarak değerlendirildiğinde¹, YILDIRIMOĞLU'nun bayilerinin belirli bir bölge dışına ve müşteri grubuna yapacakları hem aktif hem de pasif satışları kısıtlamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabet sorunlarına yol açabilecek eylemlerde bulunduğu değerlendirilmektedir.

H.2. YILDIRIMOĞLU Tarafından Sunulan Nihai Taahhüt Metni

- (16) YILDIRIMOĞLU tarafından hazırlanan Nihai Taahhüt Metni 13.06.2023 tarih ve 39637 sayılı Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Nihai Taahhüt Metni aşağıdaki gibidir:

"1-İşbu taahhüt metni kapsamında sunulan taahhütler ile Yıldırımoğlu Fermantasyon Gıda San. Ve Tic. A.Ş.'nin alıcılarının belirlenen bölge dışına yapacakları aktif ve pasif satışlarını yasaklaması ve ayrıca Yıldırımoğlu Fermantasyon Gıda San. Ve Tic. A.Ş.'nin alıcılarının bazı müşteri gruplarına satış yapmalarını yasaklaması nedenleriyle ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesi amaçlanmaktadır.

¹ YILDIRIMOĞLU'ndan gelen cevabi yazıda, altı adet Tip 2 sözleşme haricindeki sözleşmelerin sona erme süresinin olmadığı ve söz konusu sözleşmelerin her yıl yenilenmek suretiyle hâlihazırda uygulanmaya devam edildiği ifade edilmiştir.

2-İşbu metin ile Yıldırımoğlu Fermantasyon Gıda San. Ve Tic. A.Ş.'nin alıcılarının belirlenen bölge dışına yapacakları aktif ve pasif satışları yasaklamayacağı ve ayrıca Yıldırımoğlu Fermantasyon Gıda San. Ve Tic. A.Ş.'nin alıcılarına bazı müşteri gruplarına satış yapmalarının yasaklanmasına yönelik yükümlülük getirmeyeceği taahhüt edilmektedir. Söz konusu taahhüt Yıldırımoğlu Fermantasyon Gıda San. Ve Tic. A.Ş.'nin hem alıcılarıyla imzalayacağı sözleşmeleri hem de fiili uygulamaları içermektedir.

3-İşbu taahhüt kapsamındaki fiili uygulamalara kısa kararın tebliği itibarıyla son verilecek, sözleşmelerin değiştirilmesi ise gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren 6 ay içerisinde yerine getirilecektir.

4-İşbu taahhüt, Yıldırımoğlu Fermantasyon Gıda San. Ve Tic. A.Ş.'nin alıcılar ile akdettiği eski sözleşmelerin iptal edilerek yeni sözleşmeler yapılması yoluyla uygulanacaktır. Yıldırımoğlu Fermantasyon Gıda San. Ve Tic. A.Ş.'nin alıcıları ile yapacağı ve işbu taahhüt metninin ekinde bir örneği yer alan yeni sözleşmelerde, alıcıların belirlenen bölge dışına yapacakları aktif ve pasif satışların yasaklanması ile bazı müşteri gruplarına satış yapmalarının yasaklanmasını içeren madde hükümleri yer almayacaktır.

5-İşbu taahhüt ile Kurulca tespit edilen rekabet sorunları çözümlenerek piyasaya yansıyan olumsuz etki ortadan kaldırılacaktır.

6-İşbu taahhüt ile Kurulca tespit edilen rekabet sorunlarını gündeme getiren sözleşme hükümleri sözleşmelerden kaldırılarak ve rekabet sorunu oluşturan fiili uygulamalara son verilerek rekabet sorunu çözülecek ve taahhüdün kabul edilmesi halinde alıcılar ile yapılan yeni sözleşmeler ve örnekleri değişikliklerin tamamlandığı tarihte veya en geç işbu metinde öngörülen süre sonunda Kurula tevsih edilecektir.

7-İşbu metin ile sunulan taahhüdün rekabet sorunlarını giderebileceği ve işbu metinde belirtilen şartlarla taahhüdü yerine getirmeyi kabul ettiğimizi bildiririz.”

- (17) YILDIRIMOĞLU tarafından sunulan Nihai Taahhüt Metni'nin ekinde yer alan “BAYİLİK SÖZLEŞME FORMU” başlıklı yeni bayi sözleşmesi örneğinde YILDIRIMOĞLU'nun alıcılarının satış yapacakları bölgeleri ve müşterileri kısıtlayan hükümlerin sözleşmelerden çıkarıldığı, bununla birlikte “BAYİLİK MAKSİMUM KAR” hükmünün sözleşmeye eklendiği görülmektedir.

H.3. Nihai Taahhüt Metni'nin Değerlendirmesi

- (18) 16.06.2020 tarihinde kabul edilen 7246 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesine eklenen üçüncü ve dördüncü fıkralar ile taahhüt müessesesi hukukumuzda kazandırılmıştır. 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrasında taahhüt müessesesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Kurul tarafından 11.02.2021 tarihinde kabul edilen 2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önerilerde ve Soruşturmalarda Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ” (2021/2 sayılı Tebliğ), 16.03.2021 tarihli ve 31425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- (19) 2021/2 sayılı Tebliğ'in “Kapsam” başlıklı 2. maddesi şu şekildedir:
- “Bu Tebliğ; açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, 4054 sayılı Kanunun 4 üncü veya 6 ncı maddesi kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüslerce ya da teşebbüs birliklerince sunulan taahhütleri kapsamaktadır.”
- (20) Bununla birlikte 2021/2 sayılı Tebliğ'in “Tanımlar” başlıklı 4. maddesi, açık ve ağır ihlal niteliğindeki hususları;

“Bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet doğrudan ya da dolaylı olarak engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan;

- 1) Rakip teşebbüsler arasında fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danışıklı hareket, gelecekte uygulanması planlanan fiyat, üretim ya da satış miktarı gibi rekabete duyarlı bilgilerin paylaşılması,*
- 2) Üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren teşebbüsler arası ilişkide alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi konularında gerçekleşen anlaşma ve/veya uyumlu eylemler ile bu konulara ilişkin teşebbüs birliği karar ve eylemleri”*

olarak düzenlemiştir.

- (21) Diğer yandan, taahhüt müessesesinin işlerliği bakımından 2021/2 sayılı Tebliğ, taahhüt sunma taleplerinin Kuruma iletebileceği süreyi ve başvuru usulünü de tayin etmektedir. 2021/2 sayılı Tebliğ’in *“Taahhüt Sürecinin Başlatılması”* başlıklı 5. maddesi;

“(1) Haklarında yürütülen bir incelemeye taahhütle son verilmesini isteyen taraflar, önaraştırma veya soruşturma sürecinde taahhüt sunma talebinde bulunabilirler. Soruşturma sürecindeki taahhüt sunma talepleri Kanununun 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yapılan soruşturma bildiriminden itibaren üç ay içinde Kuruma iletilir. Bu süre geçtikten sonra Kuruma iletilen taahhüt sunma talepleri dikkate alınmaz.

(2) Taraflar, taahhüt sunma taleplerini yazılı şekilde Kuruma ileterek taahhüt sürecini başlatır.”

hükmünü içermektedir.

- (22) 2021/2 sayılı Tebliğ’in *“Taahhüt görüşmeleri”* başlıklı 6. maddesinin birinci fıkrasında ise;

“Tarafların taahhüt sunma taleplerini Kuruma iletmelerinin ardından Kurul ilgili anlaşma, karar veya uygulamanın açık ve ağır ihlal niteliğini ve gerekli gördüğü diğer hususları değerlendirerek taahhüt görüşmelerinin başlatılmasına ya da taahhüt sunma talebinin reddine ve taahhüt sürecinin sonlandırılmasına karar verir.”

hükmü yer almaktadır.

- (23) İlgili hükümler çerçevesinde, YILDIRIMOĞLU’nun taahhüt sunma talebi 05.05.2023 tarihli Kurul gündeminde görüşülmüş ve Kurul tarafından başvurunun süresi içinde ve usulüne uygun şekilde yapıldığı, YILDIRIMOĞLU’nun alıcılarının satış yapacakları bölgeleri ve müşterileri kısıtlamaya yönelik davranışlarının açık ve ağır ihlal olmadığı değerlendirilerek bu iddialar bakımından YILDIRIMOĞLU ile taahhüt görüşmelerine başlanmasına 23-20/382-M sayıyla karar verilmiştir.

- (24) 2021/2 sayılı Tebliğ’in *“Taahhüdün Niteliği”* başlıklı 9. maddesinin ikinci fıkrası, sunulan taahhüdün değerlendirilmesi bakımından yol göstericidir:

“Taahhüt rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olmalıdır. Tarafların Kanuna uyacaklarına ilişkin genel beyanları taahhüt niteliği taşımaz.”

- (25) Dosya kapsamında taahhüde konu olan rekabet sorunu YILDIRIMOĞLU tarafından alıcılarının satış yapacakları bölgelerin ve müşterilerin kısıtlanmasıdır. YILDIRIMOĞLU'nun 46 bayisiyle imzalamış olduğu Tip 2 sözleşmede, bayilerin kendileri için belirlenen bölgenin/bölgelerin dışına satış yapmasının sözleşmenin ihlali olarak kabul edileceği ve böyle bir durumda bayilik sözleşmesinin YILDIRIMOĞLU tarafından feshedilebileceği düzenlenmiştir. Söz konusu sözleşme hükmü, YILDIRIMOĞLU tarafından alıcıların sözleşme konusu ürünleri satacağı bölgeye ilişkin kısıtlamalar getirildiğini göstermektedir. Öte yandan YILDIRIMOĞLU ile tek bir bayisi arasında akdedilen Tip 3 sözleşmede, bayinin kendisine tanınan bölgede geleneksel kanalda yer alan müşterilere satış yapmasının yasaklandığı görülmektedir. Her iki sözleşme tipinde yer alan söz konusu kısıtlamaların hem aktif hem pasif satışları kapsadığı anlaşılmaktadır. Bu tür kısıtlamalar 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir rekabet ihlali teşkil edebilmektedir.
- (26) Alıcıların bölge dışına yapacakları aktif satışlara ilişkin kısıtlamaların 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) kapsamında muafiyetten yararlanabilmesi için aktif satış yapılması yasaklanan bölgenin veya müşteri grubunun sağlayıcının kendisine veya bir bayisine münhasıran tahsis edilmesi gerekmektedir.
- (27) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde bu husus, anılan madde kapsamında ağır kısıtlama olarak düzenlenen "alıcının sözleşme konusu mal veya hizmetleri satacağı bölge veya müşterilere ilişkin kısıtlamalar getirilmesi" haline bir istisna olmak üzere, "*Alıcının müşterilerince yapılacak satışları kapsamaması kaydıyla, sağlayıcı tarafından kendisine veya bir alıcıya tahsis edilmiş münhasır bir bölgeye ya da münhasır müşteri grubuna yapılacak aktif satışların kısıtlanması*" şeklinde yer almaktadır.
- (28) YILDIRIMOĞLU'nun tip sözleşmelerinde bayilere münhasıran bir bölge ya da müşteri grubu tahsis eden herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Bu nedenle YILDIRIMOĞLU'nun bölge ya da müşteri münhasırlığı içermeyen bayilik sisteminde, aktif satışların ve yanı sıra pasif satışların yasaklanması sebebiyle ilgili sözleşmelerin 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanması da olası görünmemektedir.
- (29) YILDIRIMOĞLU tarafından sunulan Nihai Taahhüt Metni'nin 2. maddesinde, YILDIRIMOĞLU'nun alıcılarının belirlenen bölge dışına yapacakları aktif ve pasif satışların yasaklanmayacağı ve alıcılara bazı müşteri gruplarına satış yapmalarının yasaklanmasına yönelik yükümlülük getirilmeyeceği taahhüt edilmiştir. Bununla beraber 2021/2 sayılı Tebliğ'de yer alan "*Tarafların Kanuna uyacaklarına ilişkin genel beyanları taahhüt niteliği taşımaz.*" hükmü ile uygun olacak şekilde Nihai Taahhüt Metni'nin 4. maddesinde taahhüt metninin ekinde yer alan yeni bayilik sözleşmeleri ile alıcıların satış yapacakları bölgelerin ve müşterilerin kısıtlanması anlamına gelen davranışların dayanağı olan Tip 2 ve Tip 3 bayilik sözleşmelerinde yer alan ilgili hükümlerin kaldırılacağı ve sözleşme ile çalışılan bayilerle Nihai Taahhüt Metni'nin ekinde yer alan "*BAYİLİK SÖZLEŞME FORMU*" başlıklı yeni bayilik sözleşmesinin gerekçeli kararın tebliğinden itibaren altı ay içinde imzalanacağı belirtilmiştir. Ayrıca Nihai Taahhüt Metni'nin 3. maddesinde sözleşmeler haricinde fiili uygulamalara da kısa kararın tebliği itibarıyla son verileceği ifade edilmiştir. Dosya kapsamında fiili uygulamaya ilişkin yalnızca tek bir belge olduğu ve tespit edilen rekabet sorununun da daha çok bayilik sözleşmelerindeki hükümlerden kaynaklandığı göz önüne alındığında, Tip 2 ve Tip 3 bayilik sözleşmelerinde yer alan "*Bayii mevcut listeden farklı bir liste uygular ise, BÖLGE İHLALİ yapar ise bayilik sözleşmesi feshi tarafımızdan devreye*

sokulacaktır.” ve “EFE BİDFOOT KESİNLİKLE GELENEKSEL KANALA SATIŞI YOKTUR.” hükümlerinin sözleşmelerden kaldırılmasının ve bunların yanında fiili uygulamalara da son verilmesinin ortaya çıkan rekabet sorunlarıyla orantılı ve bu sorunları gidermeye elverişli olduğu değerlendirilmektedir.

- (30) Nihai Taahhüt Metni'nin 6. maddesinde yer alan ve YILDIRIMOĞLU'nun bayileri ile yapacağı yeni sözleşmelerin, sözleşme değişikliklerinin tamamlandığı tarihte ya da en geç değişikliklerin tamamlanması için öngörülen gerekçeli kararın tebliğinden itibaren altı aylık süre sonunda Kuruma tevsik edileceği hususu, ilgili taahhüdün kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olduğunu göstermektedir.
- (31) Soruşturma, incelenen bir diğer iddia olan YILDIRIMOĞLU'nun alıcılarının yeniden satış fiyatını belirlediği iddiası bakımından 07.06.2023 tarihli ve 23-26/492-169 sayılı Kurul kararı çerçevesinde uzlaşma usulü ile sonuçlanmıştır. YILDIRIMOĞLU'nun bayileri ile akdetmiş olduğu Tip 1 sözleşmede yer alan “*Bayii, Üreticinin hazırlamış olduğu fiyat listesi, iskonto ve uygulamaların haricinde liste oluşturamaz, uygulama yapamaz.*”, Tip 2 sözleşmelerde yer alan “*Bayii mevcut listeden farklı bir liste uygular ise, BÖLGE İHLALİ yapar ise bayilik sözleşmesi feshi tarafımızdan devreye sokulacaktır.*” ifadelerinin ve Tip 3 sözleşmelerde bayilerin kâr marjını % (.....) ve % (.....) olarak belirleyen hükümlerin alıcıların yeniden satış fiyatının sözleşmeler ile belirlendiğine delalet ettiği tespiti yapılmıştır. Nihai Taahhüt Metni'nin ekinde yer alan “*BAYİLİK SÖZLEŞME FORMU*” başlıklı yeni bayilik sözleşmesinde, alıcıların yeniden satış fiyatının belirlenmesi anlamına gelen söz konusu hükümlerin de sözleşmeden çıkarılmış olduğu görülmektedir. Buna karşın “*BAYİLİK SÖZLEŞME FORMU*” başlıklı yeni bayilik sözleşmesinde yer alan “*BAYİLİK MAKSİMUM KAR*” bölümünün ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (32) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde “*mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi*” yasaklanan örnek davranışlar arasında sayılmıştır. Bu kapsamda YILDIRIMOĞLU'nun “*BAYİLİK SÖZLEŞME FORMU*” isimli yeni bayilik sözleşmesinde YILDIRIMOĞLU'nun bayilerinin maksimum kâr miktarını belirlemesine ilişkin bir bölümün yer aldığı anlaşılmakta ve ilgili bölüm çerçevesinde söz konusu bayilik sözleşmesi 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ele alınabilmektedir.
- (33) 2002/2 sayılı Tebliğ'in “*Anlaşmaları Grup Muafiyeti Kapsamı Dışına Çıkaran Sınırlamalar*” başlıklı 4. maddesinde “*Aşağıda sayılan, rekabeti doğrudan veya dolaylı olarak engelleme amacı taşıyan sınırlamaları içeren dikey anlaşmalar bu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamaz.*” hükmüyle, madde kapsamında bentler halinde sayılan sınırlamaları içeren anlaşmaların 2002/2 sayılı Tebliğ'in sağladığı grup muafiyetinden faydalanamayacağına yer verilmiştir. 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin (a) bendinde, “*Alıcının kendi satış fiyatını belirleme serbestisinin engellenmesi. Şu kadar ki; taraflardan herhangi birinin baskısı veya teşvik etmesi sonucu sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi koşuluyla, sağlayıcının azami satış fiyatını belirlemesi veya satış fiyatını tavsiye etmesi mümkündür.*” denilerek sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi koşuluyla sağlayıcı tarafından alıcının azami satış fiyatının belirlenebileceği ve azami satış fiyatının belirlenmesinin anlaşmaları 2002/2 sayılı Tebliğ'in kapsamı dışına çıkartmayacağı belirtilmiştir.
- (34) Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 17. paragrafında ise “*alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi kesinlikle yasaktır. Ancak, sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi koşuluyla sağlayıcının, alıcının azami satış fiyatını belirlemesi veya*

alıcıya satış fiyatını tavsiye etmesi mümkündür...” ifadeleri yer almaktadır. “BAYİLİK SÖZLEŞME FORMU”nda yer verilen “BAYİLİK MAKSİMUM KAR” bölümü ile YILDIRIMOĞLU tarafından bayilerin maksimum kâr marjının belirlendiği, dolayısıyla söz konusu hükmün 2002/2 sayılı Tebliğ’in 4. maddesinin (a) bendinde yer verilen sağlayıcının azami satış fiyatını belirlemesi niteliğinde olduğu, bu durumun ise 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanılmasına engel teşkil etmediği değerlendirilmektedir.

- (35) Sonuç olarak, YILDIRIMOĞLU tarafından sunulan Nihai Taahhüt Metni ve ekinde yer alan “BAYİLİK SÖZLEŞME FORMU” başlıklı yeni bayilik sözleşmesinin, soruşturma konusu rekabet sorunlarını giderecek nitelikte olduğu, dolayısıyla 2021/2 sayılı Tebliğ’in 10. maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde taahhütlerin bağlayıcı hale getirilerek soruşturmaya son verilmesi kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

(36) Rekabet Kurulunun 09.02.2023 tarihli ve 23-07/108-M sayılı kararı uyarınca yürütülen soruşturma kapsamında;

- Yıldırımöğlu Fermantasyon Gıda San. ve Tic. AŞ tarafından sunulan ve Kurum kayıtlarına 13.06.2023 tarih ve 39637 sayı ile intikal eden nihai taahhüt metninin dosya kapsamında tespit edilen rekabet sorunlarını giderebilecek nitelikte olması nedeniyle kabulüne,
- Dolayısıyla nihai taahhüt metninin teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilerek 09.02.2023 tarihli ve 23-07/108-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturmanın sonlandırılmasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.